Minister do spraw Równości

DRT.4513.1.2025
Warszawa, 07 sierpnia 2025 r.

Pan
Stanisław Karczewski
Senator RP
Biuro Senatorskie
ul. Szeroka 12 A/B
26-420 Nowe Miasto nad Pilicą
e-mail: s.karczewskibiuro@wp.pl

Szanowny Panie Senatorze!

Odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora, wygłoszone podczas 32. posiedzenia Senatu XI kadencji w dniu 9 kwietnia 2025 r., uprzejmie informuję, że przepisy ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2024 r. poz. 1175 i 1871, z 2025 r. poz. 620) nie przyznają Ministrze ds. Równości uprawnień nadzorczych względem organów samorządu terytorialnego.
Na gruncie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907) nie sformułowano obowiązku analogicznego do wyrażonego w art. 20 ust. 1 Regulaminu Senatu RP (Uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r., t.j. M.P. z 2024 r. poz. 10, 111, 354 i 1016), stanowiącego, że „Senator ma obowiązek zgłosić swoją kandydaturę do jednej komisji stałej." Dopuszczalność przynależności członka kolegialnego organu władzy publicznej pochodzącego z wyborów powszechnych formułowana jest w odmienny sposób dla Senatu, Sejmu oraz rad gmin, powiatów i sejmików wojewódzkich. W szczególności, Regulamin Sejmu RP (Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r., M.P. z 2022 r. poz. 990, 1092, 1204, z 2023 r. poz. 273, 724, 1360, z 2024 r. poz. 570, 667, 751, z 2025 r. poz. 235, 280, 373, 524, 608) nie nakłada na posłów obowiązku przynależności do komisji sejmowych i w praktyce niektórzy posłowie obecnej X kadencji Sejmu nie należą do żadnej komisji. W przypadku posłów aktualnie pełniących funkcję członka Rady Ministrów lub sekretarza stanu art. 7 ust. 3 Regulamin Sejmu wręcz zabrania członkostwa w komisjach sejmowych – z wyjątkiem komisji nadzwyczajnej ds. zmiany Konstytucji RP, o której mowa w art. 86b ust. 1 Regulaminu Sejmu.
Uznając niezależność władzy samorządowej oraz określone w przepisach ustrojowych zasady niepołączalności urzędów pamiętać należy, że zgodnie z utrwaloną linią orzeczniczą członkostwo w komisjach powoływanych przy samorządowych organach kolegialnych na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, stanowiącym, że „Rada powiatu może powoływać ze swojego grona stałe i doraźne komisje do określonych zadań, ustalając przedmiot ich działania oraz skład osobowy." oraz odpowiadających im art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (z. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940) i art. 28 ust. 1-2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2025 poz. 581) nie ma charakteru obligatoryjnego ani też całkowicie dobrowolnego. Tryb wyboru członków komisji nie został określony w ustawach, ale regulowany jest w aktach niższego

+48226947545
sekretariat.mkk@kprm.gov.pl
https://www.gov.pl/web/premier

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

rzędu[1]. Określenie trybu powoływania składu komisji stałych i doraźnych w akcie rangi

[1] por. np. wyroki:
— Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt II OSK 2229/19: „W związku z powyższym należy zgodzić się ze stanowiskiem organu nadzoru, że brak unormowań szczególnych regulujących tryb delegowania przez radę powiatu dwóch radnych do komisji bezpieczeństwa i porządku (art. 38a ust. 5 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym), powoduje, że Rada Powiatu (...) wyboru delegatów powinna dokonać procedując w przyjętym w Statucie Powiatu (...) trybie głosowania – Rozdział 61- "Głosowanie". Ten tryb z mocy § 43 Statutu znajduje zastosowanie w sprawie wyboru osób, a zatem w przypadkach, których celem głosowania jest wyłonienie spośród zgłoszonych kandydatów określonej liczby osób do pełnienia jakiejś funkcji, np. członków komisji stałych bądź doraźnych rady. Uznać bowiem należy, że delegowanie w rozumieniu art. 38a ust. 5 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym oznacza w istocie wybór przez radę powiatu dwóch radnych do pełnienia funkcji członka komisji bezpieczeństwa i porządku.
W przedmiotowej sprawie przepisem, który winien znaleźć zastosowanie przy wyborze radnych Powiatu (...) celem ich delegowania do pełnienia funkcji członka Komisji bezpieczeństwa i porządku, jest § 43 Statutu Rady Powiatu (...). Zgodnie z § 43 tego statutu w przypadku głosowania w sprawie wyboru osób, przewodniczący rady przed zamknięciem listy kandydatów zwraca się do każdego z nich z pytaniem, czy wyraża zgodę na kandydowanie, a po otrzymaniu odpowiedzi poddaje pod głosowanie zamknięcia listy i zarządza wybory bądź ponawia zgłaszanie kandydatur. W sytuacji zatem zgłoszenia większej niż wymagana liczba kandydatów do objęcia funkcji członka Komisji bezpieczeństwa i porządku, Przewodniczący Rady Powiatu (...) powinien przeprowadzić głosowanie w sprawie wyboru osób spośród wszystkich zgłoszonych kandydatów i Rada Powiatu (...) winna delegować do tej komisji tych dwóch radnych, którzy otrzymali największą liczbę głosów.”,
— Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 października 2019 r., II OSK 2588/19: „1. Przepis art. 21 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym statuuje uprawnienie dla rady gminy do powoływania nie tylko stałych i doraźnych komisji i ustalenia ich przedmiotu działania, ale ustalenia ich składu osobowego. Przy czym co istotne przepis ten nie uzależnia realizacji powyższych zadań od wyrażenia zgody przez pojedynczego radnego, lecz uprawnienie to powierza gremium, jakim jest rada gminy.
2. Żaden przepis ustawy nie nakłada na radę gminy odebrania od radnego oświadczenia, czy wyraża zgodę na kandydowanie do składu określonej komisji. Wręcz przeciwnie, analiza ustawy o samorządzie gminy, w tym w szczególności art. 21 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym prowadzi do odmiennego wniosku. Z uregulowaniami zawartymi w powyższym przepisie korespondują także unormowania z art. 24 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Z przepisu tego wynika, że radny jest obowiązany brać udział w pracach rady gminy i jej komisji oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany. Obowiązkiem radnego jest więc uczestniczyć w pracach komisji, a w konsekwencji być ich członkiem, aby realizować nałożony ustawą obowiązek.”,
— Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 listopada 2019 r., sygn. II OSK 2672/19, stwierdzający, że „Bezpodstawne jest przyjęcie, iż warunkiem realizacji przez radę gminy jej uprawnienia do ustalania składu osobowego komisji rady, jest uprzednie uzyskanie zgody radnych na kandydowanie. Żaden przepis prawa powszechnie obowiązującego nie nakłada na radę gminy obowiązku odebrania od radnego oświadczenia, czy wyraża zgodę na kandydowanie do składu określonej komisji. Trzeba mieć jednak na względzie, że radny zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym powinien się kierować przede wszystkim dobrem wspólnoty samorządowej gminy, a z treści ślubowania określonego w art. 23a ust. 1 tej ustawy wynika, że swoje obowiązki ma traktować rzetelnie i uczciwie. Z uregulowaniami art. 21 ust. 1 i art. 23a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym korespondują postanowienia art. 24 ust. 1

poniżej ustawowej nie stoi w sprzeczności z zasadą legalizmu, wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP, gdyż § 2 ust. 1-3 Regulaminu Komisji Rady stanowiącego Załącznik Nr 3 do uchwały nr XXVII/162/2016 Rady Powiatu Grójeckiego z dnia 12 lipca 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Grójeckiego (t.j. Dz. Urz. Woj. Maz. z 2022 r. poz. poz. 3201) przewidujące:

- przedstawienie propozycji składu osobowego komisji oraz zmian w ich składzie przez przewodniczącego rady na wniosek klubów radnych i zainteresowanych radnych,
- ustalanie składu osobowego komisji każdorazowo przez radę powiatu w drodze uchwały
- dokonywanie zmian w składzie komisji na wniosek zainteresowanego radnego

stanowią właściwą podstawę prawną dla działania komisji rady powiatu grójeckiego.
Kwestię niedopuszczenia pani Agaty Kępki, radnej powiatu grójeckiego, do prac jakiejkolwiek komisji w kadencji 2024-2029 rozpatrywać zatem należy w kategoriach naruszenia dobrego obyczaju samorządowego, jakim jest umożliwienie wszystkim demokratycznie wybranym samorządowcom na pracę w komisjach, co wiąże się z prawem do wykonywania głosu — a nie naruszenia prawa lub złamania zasady równego traktowania.
Podsumowując, uważam, że radna Agata Kępka nie padła ofiarą dyskryminacji ze względu na przynależność do klubu opozycji, ponadto przysługuje jej prawo do ubiegania się o powołanie w skład wybranych komisji w trakcie kadencji, ale nie ma roszczenia o powierzenie jej zadań członkini komisji, którego mogłaby dochodzić w trybie skargowym, sądowym lub sądowo-administracyjnym.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Katarzyna Kotula
Sekretarz Stanu
/-podpis elektroniczny-/

Do wiadomości:

Pan Mariusz Frankowski
Wojewoda mazowiecki
Mazowiecki Urząd Wojewódzki
pl. Bankowy 3/5
00-950 Warszawa

---

tej ustawy nakładające na radnego obowiązek brania udziału w pracach rady gminy i jej komisji raz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany.”,
— Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 listopada 2019 r., II OSK 2674/19: „Błędne jest stanowisko, że wybór radnego do komisji stałej musi być poprzedzony wyrażeniem przez niego zgody na kandydowanie do tej komisji, albowiem w przeciwnym razie wybór taki jest nieskuteczny. Tej oceny nie można podzielić zwłaszcza w kontekście nakazu sprawnego i rzetelnego funkcjonowania organu stanowiącego i kontrolnego gminy. Brak możliwości ustalenia składu komisji może doprowadzić do paraliżu pracy rady, a co za tym idzie do braku skuteczności w realizacji zadań i kompetencji przypisanych ustawowo organowi stanowiącemu gminy. Taki stan destabilizacji prac rady, poprzez brak aktywności organów pomocniczych, jakimi są komisje, w konsekwencji może skutkować wszczęciem procedury nadzorczej na podstawie art. 96 lub art. 97 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.”

e-mail: wojewoda@mazowieckie.pl